

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Megjelenik vasárnap és esütörtökön.
Előfizetési árak: Egész évre 12 kor., fél évre 6 kor.,
negyed évre 3 kor. Egyes szám ára 12 fillér.

Felölös szerkesztő:
OBLÁT KÁROLY

Szerkesztőség: Zarándok-utca 7. szám. Telefon 58.
Hirdetések árszabály szerint számítanak;
többszöri hirdetésnél kedvezmény. — Nyitlter sora 30 fillér.

A kalocsai egyház- megye uj érseke.

A kalocsai egyházmegyének nemcsak katolikus hívőit, de más vallásu lakóit is a lelkes öröm érzése halja át, hogy a királyi kegy városunk illusztris szülőtjét és diszpolgárát Dr. Várossy Gyula székesfejérvári megyés püspököt ültette a dicső történelmi mulittal bíró, nagy kiterjedésü kalocsai egyházmegyei érseki székebe. Feddhetlen karakter, mélyseges, jámbor keresztényi buzgóág, lángoló hazaszeretet, kitünő ékesszólás jellemzi az uj érseket, is méltóva arra hogy e magasztos állás betöltésére őt szemelték ki.

Az őt kinevezett egyházfejedelem között első helyen áll, tehát Várossy Gyula ujonnan kinevezett kalocsai érsek, ki szerény javadalma székesfehérvári püspöki széket az ősrégi, durgadag kalocsai és bácsi érsekséggel cseréli fel. Várossy Gyula érsek, ki jelenleg a hatvan év körül, java életkorában van, tulajdanképpen visszatér anyaegyházmegyéjébe. Ott született, annak területén Zomborban, az iskoláit a kalocsai szemináriumban folytatta és onnét küldték fel a budapesti központi papnöveldebe, mint az egyházmegye jeles növendékét. Elvégezvén a szent tanulmányok tanfolyamát, doktori oklevéllel díszítve tért haza, káplánkodott, majd az érseki irodába hivatott meg. Haynald Lajos kalocsai érseknek titkára, majd oldal-kanonokja lett. Ezután a budapesti központi papnövelde kormányzását bízták rá és ebből az állásból lett székesfehérvári püspök, mely méltóságát körülbelül négy éven át viselte. Az uj kalocsai érsek nagyludományu, előkelő

modoru, példás életü főpap, kit Kalocsán mindenki tárt karokkal és szeretettel vár, mint régi ismerősét.

Nagy tudása, szerény alázatossága, ritka szerencsés érintkezési modora mindenki előtt kedvelté tették.

Aldásos működéséről csak rövid vázlatot adhatunk e helyen.

A kalocsai nagyobb papnevelő intézet igazgatása alatt hatalmas lendülettel vett s kitünő papokat nevelt az egyházmegyének. — Csázka érseknek legelső tanác-adoja volt még akkor is, midőn kiváló pedagógiai tudása miatt a budapesti központi papnevelő intézet élére nevezte ki a király. 1902. nov. 1-én a székesfehérvári püspökség díszes állásával tüntették ki. Ettől az időtől kezdve minden gondja az volt, hogy magas, de köteleességtől sulyos állását úgy töltsse be, hogy egyházának s hazájának minden tétivel szolgálatára legyen. Finom érzékével megértette korunk nagy kérdéseit, a katolikus vallás isteni hivatását s szívének melegével, nagy tudásával, fáradhatlan buzgóságával, kiapadhatlan bőkezűségével törekedett a sebeket gyógyítani, az emberiséget vigasztalni s mindenkite áldást és békét árasztani. Ő a püspöki karban a keresztény szocziális eszmék első zászlóvivője, ami eléggé kidomborítja jellemének ama kiválóságát, hogy a modern idők bajaira modern gyógyszerket akar s tud alkalmazni.

Igaz, őszinte, lojális lelkesedéssel üdvözöljük uj érsekünket dr. Várossy Gyulát. Forró kívánságunk az, hogy magasztos működését a legteljesebb áldás a kath. egyház és nemzetünk boldogsága kísérje. Ad multos annos!

A Fejérvári kormány prog- rammja.

A Budapest székes főváros 11-ik kerületének választó polgárai 150 tagu bizottsága tisztelgett szombaton Fejérvári Géza báró miniszterelnöknél, hogy e kerület megüresedett mandátumát neki felajánlják. Fejérvári báró ezen alkalmat arra használván fel, hogy a kormányak Ő felsége által is jóváhagyott nagy és mélyreható reformokat ígérő programját kinyilvánítsa, melyet e helyen több pontozatiban leközlünk, azzal a megjegyzéssel, hogy az egyes programmpontokkal külön-külön cikkben foglalkozni fogunk.

A kormány programja rövid főbb pontozatai ezek:

1. Az általános titkos közvetlen választójog, községenkinti szavazással, az erre vonatkozó törvényjavaslatot a kormány a legközelebbi alkalommal a képviselőház elé terjeszti;

2 gazdasági téren a kormány gondoskodni fog arról, hogy az 1917. évre teljesen önálló gazdasági berendezés előkészítésék;

3 a katonai kérdésekben kijelenti, hogy az idegen csapatoknál szolgáló magyar tisztek visszahelyezése már folyamatban van, — azon ezredeknél, a melyeknek legénysége csak némileg is ért magyarul, az ujonczkiképzésnél az oktatási nyelve magyar lesz; továbbá

4. a katonai jelvények a paritásnak megfelelőleg lesznek szabályozva, erre a célra egy bizottságot alakítandó;

5. az állami beruházások között felméli a folyók és csatornák szabályozási munkálatait;

6. a kisbirtokosok helyzetének javítása érdekében behozza a földtehermentesítést és az állami nagybirtokok parcellázási szándékúkat;

7. egy pénzünetet tesz alapitva, amely az állami, a törvényhatósági és a vasuti tisztviselők adósságainak konvertálásával fog foglalkozni;

8. behozza a progresszív adórendszer és a fogyasztási adók reformját is megígéri;

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜLELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

9. a közigazgatás, államosítása, a tisztviselők politikai függetlenségének megővésére szolgáló pragmatika lesz kidolgozva, továbbá a tisztviselők előnyös fizetés-rendezése;

10. ingyenes népoktatás, valamint a néptanítók fizetésének emelése; s végül

11. az egészségügy államosítása és kötelező munkásbiztosítás baleset, aggkor és rokkantság esetér.

Buszédót így fejezte be:

A nemzeti eszmét óhajtja a kormány összehangzásban hozni a demokratikus haladással és a szociális igazsággal. Azt óhajtja a kormány, hogy a támadt részen igazi népakarat ösztönöjén be a törvényhozás megyéjébe és reméli, hogy eljön az a korszak, amelyben a nemzet kulturális, gazdasági felvirágzásával állandó együttműködésbe lép a király hazaszeretete a nép királyi hűségével.

Mayer Béla dr. szatmári püspök.

Az új szatmári püspök. Mayer Béla dr. kalocsa-i kanonok most a székküresedés alatt a kalocsai érsekség helytartó kormányzója volt. Hatvanöt éves, rendkívül előkelő megjelenésű, rokonszenves főpap, ki a legkiválóbb szónokok közé tartozik. Néhány évvel ezelőtt közrebocsájtotta több kötetben irodalmi dolgozatait, melyek a prózai és tudományos irodalomnak valóságos ötvösművei. Nagy elismerést kapott érte a sajtóban és a tudós férfiak részéről. A tanügynek lelkes barátja Mayer Béla. Mint egyházmegyei főtanfelügyelő oly rendbe hozta a kalocsai főegyházmegye iskoláit, hogy azok valóságos mintaiskolák. A tanügyért és a tanításág érdekében előmozdításáért küzdött folyton toltal, ékesszólással. Több mint 150.000 koronát ajándékozott eddig tanügyi célokra. Több évvel ezelőt a zágrábi

érseki székre volt kändikálva. Azóta folyton megyés püspökké jelölték, mert arra hivatalnokok tartották.

Mayer Béla életrajzi adatait a következőkben soroljuk fel:

Mayer Béla 1838. július 19-én született Zomborban. Pappá szenteltetett 1862. július 27-én. Iskoláit Zomborban, Kalocsán és Pécsen végezte. A hittudományokra Bécsben küldetett. Itt érte az a nagy kitüntetés, hogy mint harmadéves moralistát kitűnő szorgalmának és ritka ítélőképességének jelességei miatt Müller egyetemi tanár az erkölcsstani vizsgálat alól egyszerűen felmentette. Négy évi káplánkodása után abban az évben, mikor Kunszt meghalt és Lonovics kinevezetett, az aulába került. Azután Haynald érsek oldala mellett dolgozott. Haynald érsek felismerte benne a tudóst és nagy jellemet. Ő maga is nagy ember volt: igazi klasszikus karakter, környezetében is olyanokat óhajtott látni. Haynaldal megjárta Rómát és a külföldet. Bár Haynald nagyon szerette, kitüntetésekkel csak később halmozta el, amikor látta, hogy valóban nagy emberrel fejlődik; akkor tette meg kanonokjának, főtanfelügyelőjének, később címzetes püspöknek, ugyanígy, hogy tekintélye és kiválóságai folytán Haynald után káptalani helynök lett. Mint ilyen az iskolaügy érdekében, a képezdeki tanárok dotációjának emelésében, korszerű újtásokban nagyarányú tevékenységet fejtett ki. Császkai érsek halála után Majorossy püspökkel egyenlő szavazatot nyert a helynökségre. Majorossy halála után pedig helynök lett s mint ilyen érte az apostoli király kegyének az a kitüntetés, hogy a szatmári püspökségre választott.

Szombat este van, — talán kis keresményét szorongatja benne. Mert befordult a hentes üzetbe. Lesz ma otthon mit enni! De vajjon lesz-e holnap?

Ott egy kopott sarkú, félig elnyűtt batiste ruhájú fiatal leány. Arca sápadt, szemei beestek, az élet korai ismerete és élvezése már mind elvitte arcának rózsáit. Folyton hátratekint, — hátha követi valaki, — bárki is — aki kifizetné a ma esti vacsoráját.

Amott egy szegény újságírás asszony ballag. Karján piciny gyermeke. Szemeiben derült fény, — bizonyára, mert elkelt minden újságja.

Beteltem a szemlélődéssel. A nyomor látása nem kelthet kellemes érzeteket.

Egy káváházba betekintve, az erős villanyfénynél sugárzó arczú nők és férfiak ülnek vegyesen. Külsőjük jólétét, boldogságot árul el. Ki tudja nem-e boldogtalnabbak, nyomorúbbak az utca proletárainál?!

Végre czeélhoz értem. Eljutottam a megjelölt házhoz. Az utcán a kapu mellett kis tábla: Berend Miklós, mérnök.

Beléptem. A lépcsőn felhaladva, sajátosság érzés fogott el. Mint mikor alóször vagyunk idegen helyen. Felértem az ajtóhoz, megnyomtam a csengőt, belülről édes

* **Lobkowitz hadtestparancnok nyugdíjaztatása.** A hadtestparancnok közlönye a következő királyi kérésre teszi közzé:

Kedves Lobkowitz herceg táboros nagy! A mint őszinte meggyűjtatásomat szolgáló évek hosszú során át az a tudat, hogy a 4. hadtest parancnokaként önre van bízva, ugy annál fájdalmasabban érint me, hogy megrendült egészségi állapota arra kényszerít ön, hogy a szolgálatról való felmentését és nyugdíjaztatását kérje.

Kérésének teljesítését nem tagadhatom meg. Távozásával legkedvezőbb táborosnokaim egyike hagyja el helyét, a melynek feladatának odaadó teljesítésével kegyesülök az érdekeket szerzett magának.

Ön, ki a csapatok jólétét igazán szívvel, örömmel gondolhat arra a kitüntető emlékre, a melyet az önök őszintén ragaszkodó alárendeltjeinek az ön nagyrabecsülő széles körében hátranagy. De legyen kitűnően meggyőződve az én igaz köszönetemről, őszintén elismerésemről, a melyet a bizruban és békében tanúsított kiváló érdemeiért önnek mondok.

Legjobb kívánságaim kísérik ön bízatosim állandó jóindulatomról.

A katonai érdemkeresztet a gyémántok aományozom önnek.

Bécs, 1905. október 25.

Ferencz József s.

* **A főrendiház új alelnök.** Híre jár, hogy az Ernuszt Kelemen alelnökével új főrendiházi alelnököt választottak. A legközelebb gróf Széchényi Sándor volt Tolna vármegyei főispánt fog kinevezni.

* **Képviselőjelölés Zentróir irak:** A függőden polgárok Pöblich Károly országgyűlési képviselő jelölésével gyűlést tartottak, amely Bartha Miklós halálával megüresedett dátumra Lovászky Andor városi képviselőt. — A központi választás november 17-re tűzte ki a zentral választás napját. Lovászky Andor ellenjelöltje az a ellenzék Dr. Ellinger Jenő, való Bartha Ferencz. Sokan még mindig rácsorny Gyula alispánt is emlegetik, négy jelöltje lesz az ellenzéknek, Zentróir irak.

kacagás hallatszott ki, aztán néhány és az ajtó megnyílt.

— Igen szép Öntől, hogy így megtartotta! Nagyon örülünk!

Miklós felesége fogadott e szava Bemutatókozás után szerencsét kívánva házassághoz, a legszívélyesebben elfogadta miközben bevezetett. Egyszerűen, de nál berendezett kis lakásuk volt. Egyszék, melyből nem hiányzott a sem és a levegőben szinte izzattak a dopság szárai. Mert ezt minden boldog jólétben élő családnál lehet észlelni.

A menyecske sürgőli-forgott.

volt és kedves. Jól állt neki minden.

tett-vett, rakosgatott, tányérokat, hozott el, minden mozdulata a bábjt tiltette föl.

Miklósval elvonultunk a dolgozójába. Azon ürügy alatt, hogy a cipőfüst árt a „piczi“-nek.

Ott aztán mégégyeszer elragadtam gratuláltam a feleségéhez és kíváncsian izgatotta kértem: folytassa a beszélését.

Czigaretára gyújtottunk, Miklós küssé maga elé bámulva gondolatok majd így beszélt el feleségéhez: — Az esemény számai egésszégre nyúlnak vissza. Egy este

A „ZOMBOR és VIDEKE“ TÁRCZÁJA

F i f i.

Itta: **Hónig Manó.**

A korzón már kigyúltak az ivlámpák. Megkésztet masamód lányok, gondtól terhelt arccal járó családapák siettek vacsorára. De vajjon arra siettek-e? Ki tudja: hány fog hazamenni bánatos lélekkel, abban a tudatban, hogy otthon kis gyermekei halovány arccal, az éhségtől dudazt szemekkel várják:

— Apám egy darab kenyere! — és neki — míg a szive majd ketté szakad, — azt kell mondania: Nincs!

Berend messze lakik. Mig odaérek van időm egyet kettőt, megfigyelni a siető alakok közül. Szomorú szemlélődés. Látni az élet félholtjait, azokat a szájalmas állapotembereket, kik csak azért élnek, mert megszülettek, és azért nem halnak meg, mert már másnak adtak életet.

Itt egy kopott ruhájú, munkától eldurvult kezű napzámás. Igazán el lehet rá mondani: Ecce homo Platónis! Egy toltatlan két lábú állat. A szeméből kisugárzó becsületlen józan gondolkozást homályossá teszi a pálnika fogyasztástól arczára kitűző bárgyú vonás. Kezét a zsebében tartja.

üg
vité
hely
uláb
és l
rauc
tősi
im
el
ta
sá
te
leg
no
kil
ort
ért
sz
biz
au
te
enl
sze
ber
má
qu
köz
azza
tho
pan
lasz
Luk
(l)
völt
ak
mint
az
volna
é
hogy
é
mak
na
mint
az
vege
tál.
Mi
az
ony
sammal
borozó
akikkel
játszotta
a neve,
felhivta
Társ
szélgette
féle kis
illetőleg.
Késő
lóságos
é
sége
ségésél.
rajongót.
A mu
met elha
Az asztal
kel, a fej
kezdett du
A tár
leténél töl
nyozta, ho
kell róla r
ki, hogy a
egy pinczé
En ke
jő izles jo

* **A zsidó hitközségek vitá a ügyei.** Az orthodox izraelita hitközségek vitás ügyeinek a közigazgatási hatóságok helyett autonóm választott bíróságok általi elutasítása tárgyában Lukács György dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő rendeletet intézte valamennyi törvényhatóságához:

„Az izraelita orthodox hitközségek indokolt kívánására, az 1890. évi 2098. elnöki szám által kiadott vallás- és közoktatásügyi miniszteri körrendelet felújításával szemben elrendelem, hogy az ő Felteggének 1881. évi október hó 22-én kelt legfelsőbb elhatározása alapján 1861. évi november hó 15-én 16915 szám alatt kibocsátott VKM. körrenddel közölt orthodox izraelita szervező szabályzat értelmében kizárólag az orthodox hitközségekben felmerülő vitás ügyek a követt bizottság közbejárása mellett alakított autonóm választott bíróság által intézessenek el. A közigazgatási hatóság engedélyezze az 1888. évi 1191 W. K. M. elnöki számú szabályrendelet végpontja szerint csupán akkor illetékes ügyekben eljárni, ha azok egyfelől orthodox, másfelől pedig kongresszusi vagy status quo ante alapon szervezett hitközségek közt fordulnak elő.

Erről a közönséget mihez tartásul azzal értesítem, hogy esetekben az orthodox hitközségeket vagy azok tagjait panaszaiikkal az illetékes felekezeti választott bíróság fóruma elé utasítsa. Lukács, s. k.“

Halottak napján.

Zombor, 1905. november 1.

(1) Halott időkét élünk. Soha nem volt aktuálisabb halottak napjának ünnepe, mint az idén. Mintha halálos álemba merült volna ez az ország, három esztendője már, hogy érverése előltt s a világ, a társadalmak nagy szervezetében elszigetelten, ejtje mint az Egyetem egy parányi holt sejtjeje vegetál.

Mi lesz velünk? Erőink szét hullanak, az onyegzet favalma játszik fööttünk.

sammal betértem egy Népszinkhá utcai borozóba. A kiszolgálást leányok végezték, akikkel természetesen társaim vígan eljásztottak. Volt közöttük egy, — Fifi volt a neve, aki tartózkodó magaviseletével felhívta a figyelmemet.

Társaimtól különválva jó ideig beszélgettem a leánnyal, aki persze mindenféle kis mesékkel traktált szomorú sorsát illetőleg.

Később visszaültem társaimhoz és valóságos extázissal beszéltem nekik a leány szépségéről, jószágáról meg a szerencsétlenségéről. Persze barátaim kinevettek, mint rajongót.

A mulatás folyt tovább, a közös éttermet elhagyva, bevonulnak egy separéba. Az asztal megtelt boros, pezsgős üvegekkel, a fejekbe mámor szállott, a jókedv kezdett duhajkodássá válni.

A társaság egyik tagja, ki már a kelleténél többet ivott, hirtelen azt inditványozta, hogy Fifit is be kell hozni és le kell róla rántani az álarozot, hadd tünjék ki, hogy a szerénység csak tettetés. Hisz egy pinczérleány nem is lehet ily szerény!

En keveset ittam és küllümben is a jó izlés jogánál fogva, elleneztem a dolgot. De aztán, mikor társaimat a beülévő

Halottak napján mélyes és riasztó gondolatokat ébreszt a jelennek sivár képe.

Ne, n. e. félre a kishitűséggel! Ragadjuk ki magunkat az elmulás hangulata elől. Aki megszokja a halál gondolatát, az már közel áll ahhoz, hogy öngyilkos legyen. Ne legyünk gyilkosai önmagunknak! Azzal a hittel, örökkelő bizalommal, öntudattal, amely ezt a nemzetet mindig áthatotta, valóságosan zord idők felettege zugott fölötte, nézzünk a jövőnkbe: annyi csapás, annyi véráldozat, annyi árulás után nem pusztulhat el soha ez a nemzet!

Perog a lomb a fákról, halkan, csendesen omlik a levél. Így hullott le sok szép reménysege a magyarnak. Az őszi fuvadom letarolta virágainkat. Hanem azért csak föl a fejekkel!

Menjünk ki a temetőbe és vigasztalódjunk. Az elmulás hangtalan birodalmában az élet ezer színe-fénye sugárik felénk. A sirhalomok beszélni kezdenek. Elmondják a szomorú meséket a magyar nemzet sok nagy veszteségéről s a nagy tanulságokat a nemzet mindigvaló új feltámadásáról. Ne cüggedjünk, akik annyit vezetettünk, annyiszor elestünk és annyiszor ismét felkeltünk, — örök életünknek kell lennünk.

Hanem azért csak menjünk ki a temetőbe. A nagyok sirjai előtt boruljunk le és vezekeljünk. Mert sok a mi bűnünk. Hazugságokkal tele életet éltünk, hamis jelszavak hírdőfényén után törtettünk előre, amikor csak egy jelszó lehet, csak egy fényoszlop éghet előttünk: a haza! Ez minden, a többi semmi. Ebben benne minden emberi gondolat, minden magasabb rendű érzés eszme, a család a testvér, a szülő, a gyermek s az ember szeretete. Ebben benne van a hármias nagy ige: az egyenlőség, a testvériség, a szabadság!

Halott időkét élünk! Mintha előlt volna szép Magyarország vérkeringése. De azért fel a szivkekel, magyarok! A sirhalomokon kínyillik a virág, a halott ország földjéből kivirít az örökkelő szabadság fája. Kivirít s büszke sugarával fölnyulik az égig!

Halottak napján, az elmulás, a pusztulás esőndes ünnepén boruljunk le és imádkozzunk az új életért!

leányok felhuccolték a „tettető“ Fifi ellen, az ifjak követni kezdték, hogy igenis, jöjjön be a leányzó. Sőt a tulajdonost azzal fenyegették, hogy elhagyják a helyiséget, ha nem kényszeríti a leányt, hogy közéjük jöjjön. Végre is, hogy elkerüljem a durvaságot, magam mentem ki kérlelni Fifit, hogy bejöjjön. A leány vonakodott. Erre két barátaim felhevülten a bortól, kiment és erőszakkal bevonszolta a megrémült leányt.

Amint az áldozat köztük volt, a bortól előzott ifjak hibetetlen durvasággal támadtak rá. A sértő, szemérmetlen szavak egész árját zúdították felé, míg ő elpirulva, megrémülve sirni kezdett.

Erre felugrottam. Erőlyesen szóltam társaimra.

— Aki még egy rossz szót mond e leánnyak, annak velem gyűlik meg a baja!

Egyik társam gúnyosan nevetve válaszolta:

— Ugyan mit akarsz ettől a rongytól? Épen olyan ezéda teremés, mint a többi!

Alighogy e durva kijelentés elhangzott, odaugrottam a sértő felé és hatalmas ütést mértem arcára.

A megrémült hirtelen egy pezsgős pa-

Hirek.

* **A temetők ünnepe.** A holtak iránti kegyelet lélekemelő megnyilvánulását láttuk a zombori róm. hath. temetőben tegnap délután és este. Az elhaltakról való megemlékezés napja volt ez. Már a korai délutáni órákban megindult a népvándorlás a rókusai temetőbe, hogy ott elhunyt szereteteik sirjait feldisziítsék. A gazdag, pazarul, a szegény egy-két méccsel. A lobogó lángok fénye bevilágította a siremlékek aranyos felirátát. Apró sirdombok cupa élővirágok, kegyeletes kezek koszorúkat helyeztek oda. Mellette egy öklökölő gazdag sirdombja ragog fényárban, mélyen befátyolozott hölgy térdepel előtte, siralja a leggyöngédebb, legszeretőbb családapát, amott egy fiatal úde leány zokog egykori vőlegénye sirján. Régi mindennapi történet. Szerették egymást végtelenségig, de a kérlelhetlen halál elszakította szerelmüket örökre . . . . örökre!! de minek folytassuk! Mementó mori!

* **Kinevezés.** A temesvári posta- és távirátgázgatóság a gombosi vasúti telepen „Gombos 2“ elnevezéssel felállított postahivatalhoz postamesterré Magyar Teréz gombosi lakost, kerényi postamesterré özv. Szántó Jánosné szül. Dömötör Izabella bácsbokodi lakost, Haintz Mariska lílomos lakost ugyanoda postamesterré nevezte ki.

* **Előmunkálati engedély.** A kereskedelmiügyi miniszter Zombor sz. kir. város közönségének a m. kir. államvasutak Zombor állomásától a Bajai-utczán a Deák Ferenc-körúton és a Szatpári-úton a vámlázig, továbbá ebből a vonatból kiágazólag a Deák Ferenc-körúton, az Erzsébet-körúton, a Jókai-téren és a Bazdani- és Sikarai úton át a Sikarai erdőig és végül az Erzsébet-körútról való elágazással az Apatini-úton és Kupu-zina község belterületén a Zombori-utczán keresztül egyrészt a sűrházig, másrészt a Dunapatty-vezetendő 0.70 méteres keskeny, esetleg

laczkot kapott fel és azzal sújtott felém. Azonban félreugrottam és a nagy üveg véletlenül a Fifi vállát érte, ki a üstétől elkábulva, öszerezott.

Mig a dulakodót eltávolították a temetőből, odarohantam a leányhoz és teljes lélekkel fáradoztam, hogy eszméltre hozzam, ami végre — sikerült.

A leány két hétig feködt ágyban. Ezalatt nap-nap után szorgalmasan eljártam hozzá és lehetőleg enyhíttem szenvedéseit.

Fifit szerencsétlen sorsa vitte a ledér életbe. Atyja jó állású hivatalnok volt, de a lóversenyen sokat vesztett és a sikasztásra vetemedett. Bezárták és a börtönben meghalt. Anyja fél év múlva követte. Fifi egyedül maradt és miután sokáig hiába keresett tisztességesebb állást, végre a kenyér szükség a demi monde-ba vitte. Ott is megőrizte azonban szerény, diskrét modorát és — bár társnői és a vendégek sokat zaklatták — megőrizte a tisztességét is.

En eleinte csak a szerencsétlenül járt nőt láttam benne. Majd érdekelni kezdett a leány múltja is és amikor apránként megtudtam, hogy mily küzdölmeken ment keresztül és mily ellentállással tartotta meg mindvégig tisztességét, határozottan

rendes nyomtáru villamos közúti vesztovonra kiadott ölmunkálati engedély érvényét további egy év tartalmára megújította.

* Zombor—őbecsei vasút. Zombor sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a törvényhatósági bizottságnak 1905. évi 275/közgy. szám alatt kelt azon határozata, melylyel a Zombor—őbecsei h. é. vasútra megszavazott 120.000 korona hozzájárulási összeg megadására vonatkozó határozatainak hatályon kívül helyezésével ezen hozzájárulási összeget engedélyesektől megvonta. — Folyó évi október hó 31-től számítot 15 napon keresztül a városi kiadóban közszemlére tétetik és ellene a határidő alatt a felebbezésre a városi tanács címére benyújthatók.

* Árlejtési hirdetmény. Zombor. szab. kir. város tanácsa részéről ezen a közhírré tétetik, miszerint a törvényhatósági bizottság 1. évi 267. közgy. 1905. számú határozata a Bánát városrészben a Julász- és Kereszt-utczák kereszteszénél a Szelence városrészben a Szöntai-ut és Kalap-utca találkozásánál s a Cservenka városrészben az Eötvös és Széchenyi kútutak találkozásánál levő szabad téren létesítendő összesen 3 drb árlejtési kut furási munkálatainak biztosítása céljából 18000 korona kikiáltási ár mellett folyó évi november hó 10-én délelőtt 10 órakor a városháza tanácstermében szóbeli és zárt írásbeli versenytárgyalás tartatik. Felhivatnak vállalkozni kívánók, hogy 1500 korona bánatpénznek a városi pénztárba történt befizetését igazoló elismervényeivel felszerelt és kellően lepecsételt ajánlataikat a városi tanácshoz czimezve a városi irkátóhivatalba a fenti határidőig annál is inkább benyújtsák, mert elkésve érkező vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az ajánlati és vállalati feltételek a városi mérnöki hivatal által kívánatra megküldetnek s ugyanott a már létező hátra vonatkozó adatokról a személyesen megjelent vállalkozók bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

* A zombori izr. ifjuság mulatsága. A zombori izr. ifjuság a lapunkban hirdette volt táncmulatságát tartotta szombaton a Vadászkiirt szálloda összes emeleti termeiben. A mulatság, melynek tiszta jövedelme az ujonnan restaurált templom nagy csillárjának a megvételére

érdekelni kezdett és az érdeklődés gyorsan ment át forró érzésbe.

Aztán már sokáig gondolkoztam. Valamikor volt egy jó társaságbeli menyasszonyom, akit megtanultam utálni a ledérsége miatt és akivel sohasem lettem volna boldog; — most megismertem egy leányt, kit a félvilágból kell ugyan magamhoz emelnem, de akit megtanultam becsülni és akiről bizton tudtam, hogy nagyon boldoggá fog tenni.

Nem haboztam; elvettem. És boldog vagyok, mérhetetlenül boldog. Ha jobban megismered őt, érteni fogsz!

— Urak, kész a thea! — kiáltott be Fifi. Bementünk az ebédőbe és megvallom érdekléssel szemléltem a fiatal asszonyt. És lassanként kezdtem őt ismerni. Láttam, hogy egy igazi nő, kit a megpróbáltatás nem tett gyengévé, de sőt megacélozta jellemét és méltóvá tette arra a jobb sorsra, melyben most része van.

Sokáig elmerengtem, de hirtelen fölzökkentett egy csendő, bájos hang:

— Parancsoljon egy kis sandwichet! Végo.

van szánya, szépen sikerült. A szép-számú közönség igen jól mulatott a reggeli órákig. A jelen volt hűlgykoszorúból következőket sikerült feljegyeznünk: Asszonyok: Pfeifer Berta, Weisz Vilmosné, özv. Herczog Bernátné, Messinger Józsefné, özv. Freund Samuné, Halász Dávidné, dr. Bruck Arminné, Goldfáhn Sándorné, özv. Wollheimerné, Rupolt Józsefné, Meer Henrikné, Keszler Dezsőné, özv. Fischer Róza, Friedmann Ignázné, Engländer Jakabné, Berger Mórné, Pártos Samuné, özv. Hecht Manóné, Beck Manóné, dr. Scheer Arminné, dr. Fischer Mihályné, Sipos Ignáczné. Leányok: Heiser Mariska, Weisz Szidi, Weisz Margit, Herczog Ilon, Messinger Gizli, Freund Margit, Halász Magda, Strasser Margit, Kohn Czilka, Wollheimer Heimn, Goldfáhn Bella, Rupolt Lujza, Grünbaum Lujza, Münster Olga (Bpest.), Fischer Terka, Engländer Reza, Engländer Eszti, Meer Matild, Friedmann Hedvik, Friedmann Anna, Berger Irén, Sipos Irén, Pártos Janka, Hecht Aranka, Beck Sarolta, Fischer Ilonka.

* A zombori tanítók felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül okt. 27-én értekezletet tartottak, a hol elpanaszolták sanyaru helyzetüket. Az értekezlet elhatározta, hogy tanítói serelemeket egy memorandumba foglalva azt egy küldöttség által a város polgármesterének átnyújtásá kérvén a városi tanács részéről jogos követeléseiknek meghallgatását és a közgyűlési tárgyalás során támogatást. A memorandumot vasárnap fogja egy tanítói deputáció polgármesterünknek átnyújtani.

* A napközi otthon öt órai teája. Mint bennünket értesítenek, a napközi otthon 5 órai tea oszonnáját nem november 19-én mint tévesen közöltük, hanem vasárnap november hó 26-án tartja meg. Amire olvasónk figyelmezt felhívjuk. Meghívók nem bocsátainak ki, hanem a közönség falragaszok útján hivatik meg.

* Ev. rev. istentisztelet. A zombori ev. ref. gyülekezet folyó november hó 5-dikén, d. e. 11 órakor, az ág. ev. templomban, úrvac-oraostással egybekötött istentiszteletet tart. — Somogyi Zoltán h. lelkesz, Kozma László e. gondnok.

* A kamarai titkárválasztás. A kereskedelemügyi miniszter most döntött a kamarai titkárválasztás ügyében és pedig olykép, hogy jóváhagyta ugyan Perjessy László titkári megválasztását, de csak egy évi próbaidőre. Továbbá a fizetést se engedélyezt erre az évre a megszavazott 3600 frtnyi összegben, hanem csak azt a fizetést engedélyezi, a mely a költségvetésben föl van véve.

* Községi képviselő választás. Pálonán f. évi október hó 23-án Firány József róm. kath. plébános elnöklete alatt megtartatott a községi képviselő választás. Rendes tagok: Schendlinger Jakab, Bartulor Antal, Káplár Lukács, Müller Jakab és Simits Irán, póttagok pedig Klinovszki Antal, Fráncsitis Bona és Drutscher Antal lettek megválasztva. A választás teljes rendben folyt le.

* Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter a szépligetű anyakönyvi kerületben Egri Lajos segedőgyezőt anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

* A titeli választókerület 15 küzségében összesen 2642 választót írtak össze a múlt évben, kik most már másodsorú mennek szavazásra. Az elhallgat, kívánóllottak és betegeket leszámítva is, alig apad ez a szám. Földbirtoka után 1999. jövedelme folytán 116 választó. 227 az értelmiség jogán. A választók száma az egyes községekben a következők: Alsóakból 80, Dunagárdony 69, Felsőakból 137, Káty 158, Mozsor 183, Sajkáslak 52, Sajkásistentván 187, Tiszakálmánfalva 111, Titel 245, Tündés 81, a titeli járásban. Boldogasonyfalva 174, Csurog 488, Nádajla 146, Sajkásjörgye 236, Szabalya 317, a szabalyi járásban.

† Halálhözás. A báró Jóvich családonak ismét egy tagja hunyt el. Hétfőn gyorsan terjedt el Őbecsén a hír, hogy siegenbergi báró Jóvich Antal m. kir.

honvédhuszár százados Varasdon, a hol állomáson volt, hirtelen meghalt. Az elhunyt még csak 40 éves volt. A hirtelen elhunytban dr. Vojnovits Vladán őbecsei ügyvéd sđgorát gyászolja. Hílt tetemeit csütörtökön Őbecsére szállították és a báró Jóvich féle kápolnában helyezték ravatalra. Itt is szentelték be pénteken délelőtt 11 órakor s aztán a családi sírboltba helyezték örök nyugalomra. A gyászszertartáson nagy közönség vett részt, s a szerb dalárda is testileg kivonult.

* Marha vásár Pozsegán. Minden csütörtökön Pozsega városában (Szlavonia) marhavásár tartatik. Városi tanács Pozsega.

* Uj lap. A „Zentai Függelenségi Kör” egy hetenként háromszor: vasárnap, szerdán és pénteken megjelenő „Zentai Függelenségi” című lapot ad ki dr. Lovász Andor felelős szerkesztésével. Az új lap november 1-én indul meg.

* Ebzárlat. Listyevits Titusz rendőrfőkapitány 40 napi zárlatot rendelt el a kutyákra, mert egy veszett gyanus eb két kis gyermeket megmart.

* Ulrich János a vizsgálóbíró előtt. A Miloszályevits gyilkosát: Ulrich Jánost már harmadik napja vallatja Costán Miklós vizsgálóbíró. A gyilkos valomása eddig még nem terjeszkedik ki magára a véres esetre, a mennyiben őt Miloszályevits csupán az anyagi viszonyaira s a Miloszályevitsrel való összeköttetéseire nézve hallgatja ki a bíró. Annyi azonban már most konstátálható, hogy a szerencsétlen végetért ügyvéd, nem megrontója, hanem igazi jöltévője volt a gyilkosnak. Maga Ulrich beismerte, hogy Miloszályevits a vele való tizenhárom évi összeköttetése alatt, több perét igazságosan vitte sőt, hogy örökös pénzzavarából kiségitse, több váltót is giralt neki. Igazi megrontója, őcsese Károly volt, a ki összevásárolta minden adósságát s aztán árverésbe kergette bele. A vizsgálóbíró, a ki teljes buzgalommal látja el nehéz hivatalával járó teendőit, valószínűleg csak vasárnap fejezheti be a teljes kihallgatást, mert a a hátralevő anyag bizony még nagyon sok. Ulrich védője dr. Vécsei Emil, szabadkai ügyvéd.

* Szállítások a honvédségnél. 1. A m. kir. szabadkai 6. honvéd gyalogezred Zomborban állomásozó 2. zászlaj legénységi étkezési bizottsága részéről 1905 évi november hó 5-én délelőtt 10 órakor az alább felsorolt élelmi czikkek szükségletének biztosítása végett — kizárólag írásbeli ajánlatok útján nyilvános tárgyalás fog tartatik. Szállítandó élelmi czikkek: marhahús és ürühús, szilvaiz, liszt 5 számú, liszt (barna), dara, tarhonya, rizs, czukor (süveg), mák (darált), lencse (zsizsik mentes), kőmény mag, káposzta (savanyú), burgonya, bab (fehér, zöld), paprika, zöldség, vörös hagyma, fohgalyma, eczet, só törött, zsir, (zombori házi zsir) szalonna (füstölt, nyers), árpakása, tojás. A szabályszerűen szerkesztett és 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatoknak lepecsételt boríték alatt legkésőbb 1905. évi november hó 4-én déli 12 óráig kell a tárgyaló bizottsághoz (m. kir. honvéd gyalogsági laktanya I. emelet 71. ajtószám) beérkezniük, később érkező vagy távirati úton tett ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.

* Elhunyt oszályi tanító. Michler József Károly, oszályi tanító, 33 éves korában, okt. hó 23-án Moholon elhunyt. Özvegény kívül egy leánykája és nagyszámu rokonság gyászolja.

* Gólya a vásáron. Igaz, hogy a gólyamadar már messze a melegebb égtáj felé vándorolt, de azért bucsuzáséppen az őbecsei őszi vásáron beközöntött. Az egyik vásárt járó asszonyt fúrge kis fuval ürvendeztette meg este a gólya. A kis vásártírt itt is keresztelték meg hétfőn reg-

gol és így a kofanéike igazi vásárfiát vitt Óbecséről haza az ő otthonába.

* Artézi kút Ujszivacson.
Eimán Károly Ujszivác közseg közsze-
retében álló jegyzője a legközelebb azzal
az indítvánnyal lép a képviselő testületi
közgyűlés elé, hogy furasson Ujszivác
közsege egy artézi kutat. Hisszik, hogy
a képviselő testület belátva az indítvány
hasznos voltát, magdévá teszi s elhatáro-
za, hogy az artézi kutat legközelebb furatni
fogja.

* Kútba esett csikó. Belt szole-
ncsei gőzmalomának kutjába tegnap egy
stajor fajta 8 hónapos csikó a kútba esett.
A gyors segélynyújtásnak sikerült az álla-
tot a vízbefúlastól megmenteni.

* Angyalcsinálás. Számos angyal-
csináló nyomára akadt a szabályai rendőrség,
amely nem kis riadalmat okozott a
közsegekben. Eddig két bűnös cseledeleányt
tartóztattak le. És pedig Major Erzsit, aki
két hónapos leánymagzatából és Hock
Erzsébetet, aki 5 hónapos magzatából angyalt
csinált. Amikor a főzöknök, a „szert“
adó Csordásné szül. Tapavicza Danicza,
érezte, hogy a csendőrség még sok bűnét
kinyomozza, szublimált oldatot ivott és
sérüléseibe másnap, mult hó 20-án meghalt.

* Elveszett gyermek. Bosnyák
Pál félegyházi illetőségű sakkjátszótiváni
lakós a dunagárdonyi réten dolgozott, mi-
alatt 14 éves Balázs nevű fia nyomtalanul
elűnt. — Személyleírása: növeése rendez,
baja gesztenyeszínű, ismertető jele: felső
fogorból balról egy fog ki van növe, be-
szel magyarul akadozva.

* Gondnokság alá helyezés.
Zombor szab. kir. város tanácsa részéről
közírhírre tétetik, hogy Scheib István 57
éves evangélikus vallásu zombori születésű
és illetőségű asztalos a zombori kir. tör-
vénszéknek 1905. évi augusztus hó 30-án
8643. szám alatt kelt ítéletével elmebeteg-
ség miatt gondnokság alá helyeztetett.

*** Dunába fordult borszállí-
tók.** Sálrán Fábias, Czöndör János, Mu-
zslay János, Apari József, gombosi lako-
sok Erdődről lakodalmas bort szállítottak a
Dunán, de csolnakjuk, mintha megérezte
volna a két horodó tüzes bor páráját, tán-
czolni kezdett a vizen, oly annyira, hogy
a benne ülőket, a borral együtt kidobta
magából. Szerencse, hogy a közelben lévő
halászkö és révszek csolnakjukkal segít-
ségiükre mehettek, mert különben gyzásos
véget értek volna a tánczoló csolnak jó-
kedve miatt.

*** Állategészségügy Bács-
Bodrog vármegyében.** Lépfene: titeli Alsókaból: topolyai Topolya. Vesz-
tesség: bajai Nagybaroska. Takonykór
és bőrféreg: kulai Újverbász; zentai Mo-
hol. Ragadós száj- és körümfájás: topo-
lyai Csantavér. Rühkór: bácsalmási Kún-
baja: topolyai Kishegyes ló; zentai Ma-
gyarkanizsa. Sertésorbáncz: bajai Felső-
zentiván 2 u; zentai Ada. Sertésvész:
apatini Sztapár 4 u; bácsalmási Kúnbaja
12 u, Mélykút; bajai Bácsborsod, Herczeg-
szántó 3 u; kulai Cservenka, Torzsa; né-
metpalánkai Dunabökény, Palánka; to-
polyai Kishegyes 2 u, Szeghegy; ujvidéki
Újsovány; zentai Martonos 4 u, Mohol;
Zenta I. és III. ker.

Tiszavidéki tanítógyűlés.

A kalocsai érseki egyházmegye egyik
legnagyobb és legnagyobb tanító egylete:
a „Bács-tiszavidéki rk. Tanító-egylet“ szer-
dán tartotta az évi nagygyűlést Péter-
révén.

A népies gyűlés fontos tanácskozma-
nya reggeli 9 órától délután 1 óráig tartott.
A közgyűlést választmányi ülés és azt
míse előzte meg és innen vonultak a ta-
nitók a közsegháza dísztermébe, a hol nagy
számú érdeklődő nő és férfi közönség jelent
meg. Ott voltak az előjáróság és az isko-
laszék tagjai, úronők stb.

A gyűlést Márton Mátvás prépost,
mkanizsai plébános és hivatalos iskolala-
tógató nyitotta meg egy igazán érdekes,
nevelés történeti tárgyú beszéddel, amely-
ben rámutat, hogy ezer évvel ezelőtt is
volt a magyarnak népisokálaja. Az első
magyar tanító Walter és Szt. Gellért volt.
Idéz rendeleteket Szt. Istvántól, a
melyben a tanítandó tárgyak között a hit-
tanon kívül ott volt az olvasás, írás, szá-
molás és ének is. Ha a mi ezer év előtti
levéltáraink megvolnának, nem semmisít-
tette volna meg tatár, török — ugymond
— akkor kimutathatnánk, hogy olyan ta-
nítványunk volt ezer év előtt, a milyennel
nem dicsékedhetik egyetlen európai nem-
zet sem. A megnyitót befejeztével Osz-
tragonác Ferenc óbecsei tanító elismerő
szavakkal mondott köszönetet a tanulságos
megnyitót, a mihez éljenzéssel járult a gyűlés.

Ezután meghatón szép jelenet követ-
kezett, amikor a hála, az elismerés és a
szeretetteljes megemlékezés szavai hangzo-
tak el. A tanitók szívét, lelkét betöltő eme
ézelmek tolmácsolója Szűcs János óbec-
sei tanító a Tanítóegylet világi elnöke
volt, a ki előre bocsátva azt, hogy a ne-
mes lelkek nem szeretik a dicséretet,
csak egyszerű, de szívből jövő szavakkal
ecselelte a tanitóság háliját a nagynevű
tanfelügyelő Mayer Béla dr. püspök
íránt, a ki fejedelmi bőkezűséggel javult
hozá, hogy a Tanitók Háza kiépíthetése
lehető legyen. Tüntető éljenzés között ol-
vasta föl az üdvözlő táviratot, a mit a
gyűlésből menesztett a tanitóság az ő jól-
tevője íránt.

Nyomban ugyancsak Szűcs világi
elnök lelkes szavakkal emlékezett meg
Berauer Józseffről, aki a Tanitók Háza
megteremtője, szellemi vezetője, aki oda-
adással, atyai szeretettel és soha meg nem
hálálható gondozással neveli a tanitók
gyermekreit. Hálátlanok volnánk, ha az el-
ismerés pálmáját nem nyujtanák annak a
férfinak, a ki üzetlenül fáradsz és
száz tanító család érdekében. Zajos taps
és tetszés nyilvánítás kíséret Szűcsnek
meleg kartársi szeretettelő sugalt szavait
és e tüntetés oly felemelő volt a nem ta-
nító hallgatóságra is, hogy annak többen
adtak kifejezést. A közgyűlés Berauernek
érdemeit jegyzőkönyvbe foglalta és őt tá-
viratilag üdvözölte a gyűlésből kifolyólag.

A szeretet szavával tolmácsolta most
Osztragonác Ferenc óbecsei tanító
a gyűlés elismerését Rózsa Imre apát
péterrévi plébános íránt, aki 50 éve szol-
gálja mint pap az egyházat és mint tanító
az iskolát és együletünknek alapító tagja.
Rózsa köszönetet mond s választában igéri,
hogy a tanitokat jövőben is kész nehéz
munkájukban segíteni.

A szív és szeretet sugalta eme lélek-
emelő jelenetek után következett a napirend.
A jegyzőkönyv hitelesnek mondatott
ki. Pozsgay Imre péterrévi tanító az
új tantarvet ismertette, kiemelve ennek
előnyeit a régi felett, ami főleg abban
rejlik, hogy a nemzeti irány és a fokoza-
tos fejlődés mellett a tananyagot rövidébre
szabja, de alopasabb elvágását követeli.
Hozzá szóltak Arpás és Piller adai tanitók.
Igen érdekesen értekezett ezután Hor-
váth Boldizsár bföldvári tanító a szociá-
lizmusról és annak káros hatásáról érte-

kezelt. Az okosan megírt, a lelkesen elő-
adott érdekes vonásokkal tarkított előadás
teljesen lekötötte a figyelmet és végeztével
az éljenzés és tetszésnyilvánítás tört ki s
a közel állók siettek gratulálni. Az elnök
elismeréssel tolmácsolta a közgyűlés közü-
nelét, mig Fárbas indítványára az az Év-
könyvben közötteendő lesz.

Osztragonác F. óbecsei tanító
a pénztárról tett jelentést. Szomorú az,
hogy 1000 korona tagdíj hátralék van. E
szép összeg birtokában mily üdvös czelo-
kat szolgálhatna az egylet. Kimondatott
a hátralékok behajtása és ezek fellébirá-
lására bizottság lett kiküldve Szűcs Já-
nos elnöklete alatt.

Következett a tisztújítás. Elnök lett:
Márton Mátvás prépost mkanizsei plé-
bános; világi elnök: Szűcs János óbec-
sei tanító; alelnök: Sulyok János topo-
lyai tanító; jegyző: Losonczi Antal
óbecse, Arpásy János idősb adai,
Szabados Géza mkanizsai tanitók;
könyvtáros: Szűcszner Ferenc bföld-
vári tanító; pénztáros: Osztragonác
Ferenc óbecsei tanító. A választmányi
tagjai javarészt a régiak maradtak úgy,
hogy lehetőleg minden esperes kertül
arányosan legyen képviselve.

Az indítványok során Aczél bföld-
vári tanító indítványára megkeresték az
érseki hatóság, hogy utasítsa az egyház-
közsegeket arra, hogy tanitóknak a gyűlés
látogatását tegyék lehetővé azzal, hogy
napj 4 kor. díjat és fuvarköltséget utal-
ványozzanak.

Az elnök éltetésével a gyűlés véget ért.
Délben társasébd volt, a hol Márton
prepost igen szép toaszólt Mayer érseki
helynököt és főtanfelügyelőket éltette
zajos tetszés mellett. Rózsa a péterrévi plé-
bános Márton Mátvás elnököt, a huzgó
és tudós tanítgyi férfit, éltette, majd pedig
a tanitókra mondott köszöntőt. Karpónai
péterrévi tanító a vendégeket; Lo-
sonczi óbecsei tanító Rózsa Imré 50
éves üldozárt, Kiss Sándor péterrévi ta-
nító Szűcs Jánost az egylet világi elnökét
stb. éltette.

R. t.

Közgazdaság.

A „Bácskal komlótermelők egye- sületének“ heti ártudosítása:

Október hó 31-éről.

Saazi piac: 50 kgr.	(kor — —)
Saaz városi: „ „	(„ 84—120)
Saazvidéki: „ „	(„ 79—118)
Idegen: „ „	(„ — —)
Nürnbergi piac: 50 kgr.	} változatlan. másmínőségű:
elsőrendű:	
Nürnbergi piac: „ „	
Galiczai: 100 kgr.	} változatlan.
Steierországi: 100 kgr.	

Október hó 28-áról.

Segesvári: 100 kgr. (kor. 80—124)

Október hó 31-éről.

Petróc: 100 kgr. (kor. 100—100)

Külön értesítés: Az értökésítés végo
felé közeledvön, kérjük a t. helyi megha-
talmazottak sziveskedjenek még eljmem
kelt komlókézlettel mennyiségéről sürgő-
sen értesíteni esetleg pedig nemleges tu-
dósításait megküldeni.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:
Hoff János-féle
Kandol-Kakao
a legcsekélyebb zsirtartalmu, azért igen könnyen
emészthető, soha sem okoz székrekedést, mind-
aszáltal ritka finom íze mellett kiválóan ocsó.
Valódi csakis
Hoff János
nével és az oroszlan-
védjeggyel.
Csomagok 1/4 kgr. 90 fillér
1/2 „ „ 50 „ „
Mindenütt kapható.

**:: Nyomatvány ::
a legegyszerűbb-
től a legfinomabb
kivitelig kapható
OBLÁT KÁROLY
könyvnyomdájá-
ban, Zomborban.**

Irodalom.

„Szinhas és Élet“ művészeti hetilapja a következő változatos tartalommal jelent meg: Varieték. Filemon a szubán. (Adorján Andor.) Jegyzetek. Párisban. (Aladin) Molnár Gyula és a pád cikkei darabjokról. Galipaux. A heti bemutatók ismertetése. Medtykay. (Csiky János) Hűvös Korintház művészele. (E. Gordon Craig.) Karczolatok. Apróságok. Hírek. Herczik, Molnár, Konti, Hűvös Galipaux arczépe disziti. A gyönyörű tartás és minden tekintetben elsőrangú héttelap egyes száma 20 fillér; kap minden újságelárusítónál. Előfizetés 12 korona, negyedéve 3 korona. Hűség és kiadóhivatal Barossutca 59.

Irodalmi vállalat. Dr. Pataj Sándor kezésében és kiadásában Zombori Irodalmi vállalat indult meg, amely a „Könyvtára“ czim alatt a külföldi irodalmi jogi, politikai és szociális fordítását fogja a magyar közönség kros füzetekben adni. Az első kötet Costa Alfonz portugál egyetemi tanár munkáját „A kriminálszociológia“ tartalmazza Dr. Thót László fordításában.

Mint minden évben, úgy az idén is a karácsonyi ajándékkal fogja megfizetni a Pesti Napló. Ez a kiadvány élénk és tartalmas lap előfűzetében s ezek évről évre sok ezer új hírdőltnek a lapnak mert azok vagy a tartalom becsére, mint a kiállítására néve felülmulnak minden vártat.

Az idén a Pesti Napló „Modern Pestőművészek“ című albumot fog előfizetőinek, melynek előkészítő munkái már serényen folynak. Ez az album a képek és tartalomra néve még az idén is felül fogja mulni és ingyen megkapni a Pesti Napló minden előfizetői addig legalább 1/2 évet befizetett utóbbi fél évi előfizetésre magát közzé a Pesti Napló előfizetési ára egész évre 1/2 kor. — 1/4 évre 14 kor. — 1/4 évre Mutatványszámot szivesen küld a Pesti Napló, Budapest, VI., Andrássy-ut 27.

„A gasság,“ politikai, irodalmi folyóirat szerkeszti Dr. Pataj Sándor, november 1. számának tartalma: A Gu-zitáv; Általános választójogi politikai. Tennyson Alfréd; Angolból ford. Zsoldos Benő. Dr. Marcell. Szint kell vallani. Szász A fehértől erdőben. Az általános jog státistikája. Abrányi Emil; Szat. Andrejev Leonid; A forradalom. Dr. Radványné Ruttkay Emma; Dalokból. Dr. Kabos Márton; Római évek. Dr. Costa Alfonz. A kriminológiai iskola. Portugálból ford. Thót László. Dr. Pataj Sándor; Heine; Lovász Károly; Mese. Jegyzet. Előfizetés. Irodalom sat. Ara 20

A híves görög hősiesség egyik legnagyobb hősiégeinek harczát, a marathoni harczot, melyet K. e. 490 szeptember 12-én vívott az attikai csapatok a perzsa csapatok ellen írja le, az Endrei Zalán: A marathoni harcz történelme e heti száma az előzményekkel és ismertetésével. Akik a klasszikus görög történelemről érdeklődnek megkaphatják a görögökről szóló füzeteket is anélkül, hogy az előző korszakot megvenniük. Mutatványszámot s a Történelme kiadóhivatalra küld A Világ Történelme kiadóhivatal VI. ker. Aradi-á. 8.

Magyar Könyvnyomdájában mindenki, ki jól tud olvasni, társaságban szívesen felvétetik,

4189. kig. 905.

Pályázati hirdetés.

Ellátás folytán **Dernye** községben megüresedett **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása előleges havi részletekben fizetendő évi 800 korona.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, miszerint kellően felszerelt pályázati kérvényüket hozzám f. évi **november hó 25-ig** annál is inkább adják be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

Szláv nyelv bírása megkívánatik. Hódóság, 1905. október 19.

RUMBACH LAJOS,
főszolgabíró.

3883. szám.

kig. 1905.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrog vármegye kulai járásába bekebelezett Bácskeresztúr nagyközségben elhalálozás folytán üresedésbe jött és 1. előleges havi részletekben fizetendő évi 560 kor. fizetéssel javadalmazott II-od irnoki és 2. lemondás folytán üresedésbe jött, utólagos havi részletekben fizetendő évi 500 korona fizetéssel javadalmazott dijnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat **folyó évi november hó 25-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem fogom venni.

Kula, 1905. október 25-én.

Dr. Széchényi,
főszolgabíró.

Thiele elhizás

elleni theája

ismert hatásos különlegesség elhizás ellen. Csomagja 2 K. Beszereshető Török József gyógyszerárából Budapest, Király-u. 12.

Pályázati hirdetés.

A bácsalmási járáshoz tartozó Mélykut községben ujonnan rendszeresített és a vármegyei tek. törvényhatóság 665/1905. számú határozatával jóváhagyott egy irnoki és egy irnok-végrehajtói állásra pályázatot hirdetek, és felhívom mindazokat, kik ezen állás valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi november 16-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a a későn beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Az irnoki állás havi előleges részletekben kifizetendő évi 800 korona, — az irnok-végrehajtói állás pedig évi 600 korona készpénz fizetéssel van javadalmazva.

Bácsalmás, 1905. október 30-án.

Szutrély Lipót,
főszolgabíró.

egyet a **fűszer** egyet a **rővidárú** szakmából keresek azonnali belépésre magyar és szerb nyelv tökéletes ismeretét feltétlenül megkívánom.

Engel Mór.

Magas jutalék kereshető.

Ügyes Aquisitőrök előleget kapnak. **Új és különleges!** (Nem biztosításkönyv, részletsorsjegy stb.) Ajánlatok „Korona 250“ alatt

Fischer J. D.
hirdetési iroda.
Budapest, Gerleczy-utca 1. intézendők.

XXV-ik magyar királyi

játékonyczélu államsorsjáték.

Ezen sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és játékonyczélokra fog fordíttatni. Ezen sorsjátéknak 7691 nyereséme van 365.000 ko. ona összegben készpénzben.

Főnyeresemény 150.000 korona,

továbbá:

1 főnyeresemény ..... 50 000 kor.	20 nyeresemény á ..... 500 kor.
1 " " ..... 20 000 "	50 " " ..... 100 "
1 " " ..... 10 000 "	100 " " ..... 50 "
2 nyeresemény á ..... 5 000 "	1000 " " ..... 20 "
5 " " ..... 2 000 "	6500 " " ..... 10 "
10 " " ..... 1 000 "	

Huzás visszavonhatatlanul 1905. évi december 28-án.

Egy sorsjegy ára négy korona.

Sorsjegyek kaphatók a nagy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és só hivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánylőzsdében és váltóüzletben.

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

SZŐLŐOLTIVÁNY ELADÁS.

A ki egészséges, olesó szép szőlőt akar, bizalommal forduljon Vityé Miklós (lekiismeretes) oltványtelepéhez Szerb-Csanádon (Terorálom), ahol szokvány minőségű I. rendű fás, gyökeres és simazöld-oltványok, bor- és esemegefajok, valamint amerikai szima és gyökeres szőlővesztek, nemkülömben ugyanazon fajok II. rendű ostsztályzatban

a legelőbbségben kaphatók. — Szőlőtelepnek külön e célra választott fajok. — Faj és árjegyzék kívántra ingyen és bérmentve. — A számos elismeréssel közlünk itt en csak egy:

Tek. Vityé Miklós urnak, Szerb-Csanád. A nekem szántott 2000 db I. minőségű gyökeres oltvány 14—15 db-ig mind megfogam. — Csak egy szokat mindenkinek a legjobban fogja a nálam. Már ez időn. t. i. az első évben 3½—4 m. háztartást hoztak, mely körülmény általában ritkán est hallott. Biztosom, hogy szükséglete nem mindig Önél fogom fedezni. Szívesen üdvözlök! Kunszt Seb. Egres.

Globus - Rizitókivona

IRODA-ÁTHELYEZÉS!

Ezennel van szerencsem üzlet feleimet és ismerőseimet értesíteni, miszerint közel 30 év óta **V., Fürdő-utca 4. szám alatt** létezett hirdetési irodámat a ház lebomlása folytán **boldó évi november 1-én Budapest, V., Mérleg-utca 12. szám alá** helyeztem át. — Külön tisztelettel **ECHSTEIN (ELEK) BERNÁT** hirdetési irodája. **Budapest, V., Mérleg-utca 12. sz. Telefon 36-24.**

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratolt, ingyen és bérmentve kapható a szabad, hatvány gyógyszer-tár által Majna Frankfurt.

Szőlővessző!

A világhírű „Delawáre“ adja a legjobb bort!
Oltani permetezni nem kell!
 A szőlészet kincse.
A phyloxera-nak ellent áll!
 Leírását és árjegyzékét ingyen küldünk bárkinek.
Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!
 Nagymennyiségű sima és gyökeres Delawáre vessző eladás.
 Cím:
Szigyártó és Takács
 szőlőtelep tulajdonosok.
 Telep: Alsó-Segesd.
 Központi iroda: Felső-Segesd. Somogy megye.

A „Pesti Napló“ új karácsonyi ajándéka.

Modern Magyar Festőművészek

a címe új kiadványunknak, melyet 1905. évi karácsonyi ajándékszántunk t. előfizetőinknek.

Ez új ajándékművünk, noha folytatása és kiegészítő része le „Magyar Festőművészet Albuma“-nak, mégis mint teljesen önálló gyönyörű foglaltja lesz a modern magyar festőművészet remek.

Eddigi karácsonyi ajándékaink is a magyar irodalmat és művészetet szolgálták, nagyszabású és nagyértékű díszművek százezer példánytval terjesztve el a magyar költészet és festőművészet nagy alkotásait. A remekművek és díszes sorozatát folytatja most a „Pesti Napló“ új és minden eddigi ajándékát túlszárnyaló díszművei: a **Modern Magyar Festőművészek-kel. Ötven nagyszabású festményt szemellünk modern magyar festők alkotásából, nagyrészt mesteri kivitelű műlapok gyönyörű, több színnyomású képek**

Ezenkívül be fogjuk mutatni e műben jelesebb festőink vonzóan életrajzát. A szöveget, amely a modern magyar festőművészet történelméről fogja tárgyalni, elsőrendű esztétikusaink könnyed előadásában, színes képek és rajzok fogják tarkítani. Albumunk külső formájában is követelni fogja a díszművészet és a magyar könyvkötőiparművészet újabb alkotásait.

Ezt az új, páratlanul díszű ajándékunkat megkapja karácsonyra az előfizetőinkön kívül minden új előfizető is, aki mostantól kezdve egy **megszakítás nélkül** a Pesti Naplóra előfizet. Az előfizetés fele négyedévenként, sőt havonta is eszközölhető.

Előfizetési ár: 1 évre 28 korona. ½ évre 14 korona. ¼ évre 7 korona. 1 óra 2 korona 40 fillér. — Mutatványszámot szívesen küldünk.

Tisztelettel a „Pesti Napló“ kiadóhivatala

RADIUM

Igmándi

KESERŰVIZBI

Artaimatlanná teszi, azonkívül gyorsan és alaposan eltávolítja a gyomorban részkelő csirját számtalan kezdődő komoly betegségnek, **elejét veszi ez a keserű anyag elhatalmasodásának a szervezetben.** — Megrögzöltebb esetekben s egyéb, belső bajokban mint ivókúra rendkívül gyógyhatású. — Csak a legveendő mint a nem radioaktív hashajtó vizekből szokásos, vagyis fél ivópohárban elegendő már néhány evőkanállal is. — Kapható Zomborban minden jobboldali és fűszerüzletben. — Nagy üveg 50 f, kis üveg 30 f, — Főszéküldés a forrás

Schmidthauer László

gyógyszerész által Komáromban, Minden háztartásban áldásos, ha kézbe

KLYTHIA

Az arcbőr szépitése és finomítása. **RIZPO** Legelegánsabb toilette-, bál- és szalon-puder szaszin vagy sárga. Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. tanár által Bécsben, Elismerő levelek a legjobb körökből minden

Gottlieb Tauss

es. és kir. udvari toilette-zsappan és parfümök kir. kamarai szállító. BECS I., Wollzeile

Egy doboz 1 ffr. 2 kr. küldése utánvétel vagy az összeg előleges beküldése után. Kapható Zomborban: Weidinger kereskedő-czégélnl.

Az elmúlt rendkívüli száraz nyári folyamán ismét a

Küküllőmenti

Első Szőlőoltványtelep

(Telepnevezés: CASPARI FRIGYES MEDGYES, 93. N.-Küküllőmegye) volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió literrel izzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít. Képes árjegyzék számos elismert levéllel ingyen és bérmentve.

500 koronát

fizetek annak, ki **Bartilla** fogvizének használatát, mellet (üvege 70 fl.) valaha ismét fogfájás kap, vagy a szája büzlík. (Csomagolásért külön 20 fl. **Bartilla-Winkler Ed. Wien, 19/1, Sommergasse I.** Kapható Zombor összes gyógyszeráraitban. Kérjük határozottan mindenütt **Bartilla**-féle fogvizet. (Hamisítványok feljelentéstől jól díjaztatnak.) Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 1 üveget 5 kor. 20 flil.

Törlesztési kölcsönök földbirtokokra.

A magas kamatláb daczára készülő törlesztési kölcsönököt földbirtokokra.

A régi olcsó kamatláb mellett.

A kölcsönök azonnal folyósíttatnak készpénzben. Felvilágosítással készséggel szolgál

Schäffer Vilmos bankkegyesületi igazgató Szegeden.

SÁRKÁNY S. Bankháza

Telefon 80—89. BUDAPEST, VI., Ó-UTCZA 6. Telefon 80—89. a magyar királyi szab. Osztálysorsjáték főar sitója. Sürgönyezim: Sárkányék Budapest. Folyó számla: Pesti magyar kereskedelmi banknál és a magyar kir. postatakarékpénztárnál.

Legmagasabb pénzkölcsönt nyújtok sorsjegyre és érték-papírokra, bárhol elzálogosított sorsjegyeket saját pénzzel kiváltak és ezekre nagyobb kölcsönt adok; letétjegy, zálogjegy beküldendő. Kedvező feltételek mellett a kölcsön részletekben is visszafizelhető.

Budapesti és vidéki kereskedőknek, iparosoknak vállaltól leszámítolom és könnyen törleszhető váltó és személyhitelt nyújtok.

Tisztviselők és katonatisztek amortizációs kölcsönt kaphatnak.

Háztulajdonosok és földbirtokosoknak II-ik és III-ik helyre való betáblázásra azonnal folyósíthatok.

Semmiféle előleges jutalékot nem kérek, ugyszintén minden levelet, válasz-bélyeg nélkül is rögtön elintézek.

SÁRKÁNY S. Bankháza — BUDAPEST, VI., Ó-UTCZA 6. — 25 év óta törvényszerűleg bejegyeztet üzég.

Megjegyzés: A XVII-ik sorsjáték I-ső osztályu sorsjegyei már megjelentek és kérem egyttal b. megrendeléseit, a legjobb és legpontosabb kiszolgálásról előre biztosítom, minden nyereményt azonnal kifizetek.

A következő szerencse számokat ajánlom, mert ezek nagy nyereményt még nem lettek kisorsolva:

2979	12128	12953	16065	35733	44596
51325	58762	80847	99191	101580	105655

Kivágandó

Megrendelő-lap. **SÁRKÁNY S. Bankháza BUDAPEST, VI., Ó-utca 6.**

Megrendelem önöknél a ..... számú ..... sorsjegyet és ennek

árát ..... Név: .....
 postautalvánnyal küldöm, ...
 A nem kívánt .....
 tessék áthuzni. .....
 Lakhely, u. p.: .....

Legalább 5 korona napi kereset!

Házimunka-kötőgép-társasághoz keresünk, mindkét nembeli egyénket gépeinkkel való köztesre. Egyszerű és gyors munka, egész éven át otthon. Előismeretek nem szükségesek, tapasztalás nem határoz, a munkát mi értékesítjük.

Házimunka - kötőgép-társaság
 Thos H. Whittig és Társa
 Prag, Peterplatz 7—550.

A vegyileg megvizsgált, amellet hatóságilag az arzobőre ártalmatlannak talált

Szörvesztő

eltávolítja hölgyeknél az oly csunya, kellemetlen arzozórt gyökerestől, anélkül, hogy az arzobőrnek legkevésbé is ártana és az arzozat megadja az üdéséget, finomságot és sziniséget. A 7 korona. Vidéki megrendeléseket a nevem mellett ezsz közzel az Hltatszertár

SCHMIDEK I. Budapest, VII., Nyár-utca 18.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
 Budapest, Váci-körút 63.
 Által a legújutánosabb árak mellett ajánltatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
 szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
 szecskevágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Hirdetések

A legjobbat a legjobb felvétetnek legolesobb árak mellett lapunk kiadóhivatalában.

SUCHARD
 Csokoládé
 fözésre és nyersen való evésre egyaránt a legjobb
 Tiszta Kakao és cukor
 Könnyen megernészthető erősítő
 Grand Prix Páris 1900.